

Skola 2010

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Uppdrag	4
2. Bakgrund	4
Demografisk utveckling	4
Lokaltillgång	5
Område A	5
Område B	5
Område C	6
Gymnasieskola	6
Lokalkostnader per barn/elev	7
Pedagogiska och kvalitativa krav	7
Skolans resultat	7
Elevers trivsel och delaktighet	7
Antal elever per klass	8
Personaltäthet	9
Ekonomiska förutsättningar	10
God ekonomisk hushållning ur ett teoretiskt perspektiv	11
Organisationsperspektiv som bör beaktas	11
3. Syfte/mål	12
4. Metod	12
Genomförande	13
Reliabilitet och validitet	13
Arbetsmiljö	14
Kvalitet	14
5. Förslag	14
Handlingsplan och tidsplan	17
6. Konsekvenser	17
Arbetsmiljökonsekvenser	17
Ekonomisk konsekvensanalys	18

Sammanfattning

Utredningen kring Skola 2010 är ett uppdrag som Kommunchefen fått av Kommunstyrelsen och delegerat till Förvaltningschefen för Barn- och utbildningsförvaltningen. Arbetet med utredningen påbörjades våren 2009 under ledning av dåvarande förvaltningschefen, nuvarande kommunchefen Svante Melander och övertogs under sommaren av ställföreträdande förvaltningschef Thomas Nilsson för att avslutas av nyutträdde förvaltningschefen Catrin Eriksson.

I utredningsgruppen har förutom ovanstående följande personal ingått, Frida Johansson, personalsekreterare, Inger Bergh, ekonom, Göran Gustafsson, IKT-strateg, Britt Svarfvar, enhetschef/rektör Karlbergsgymnasiet och Annica Larsson, rektor vuxenutbildningen/ högskolan på hemmaplan.

Som metod har vi använt referensgrupper; personal, målsmän och elever (elevråd) och för kommunikation har vi använt oss av Åmåls kommuns hemsida samt ett allmänt möte och tre referensgruppsmöten.

Målsättningen med arbetet har varit att söka möjligheter till samordning och en högre nyttjandegrad av Åmåls kommuns skolas lokaler i centralorten med utgångspunkt i bibehållen och helst ökad kvalitet för våra brukare; barn, elever och deras målsmän samt personal. Detta då vi kan konstatera att skollokaler i förhållande till nyttjandegrad tillhör kommunens mest kostnadskrävande lokaler då de endast fullt ut nyttjas max 178 dagar/år mellan kl. 08.00 – 16.00 i bästa fall.

Under arbetets gång har vi studerat följande parametrar;

- Antal barn
- Lokaler; storlek, skick och lämplighet
- Utomhusmiljö och inomhusmiljö
- Personal
- Trafikmiljö
- Tillgång till och efterfrågan av och underlag för förskola/skola i olika delar av centralorten
- Pedagogiska och kvalitativa krav
- Resursnyttan och resultat

Skola 2010

1. Uppdrag

Budgetberedningen gav den 7 april 2009 ett uppdrag till kommunchefen att utreda hur den kommunala skolan skulle kunna organiseras från höstterminen 2010 och framåt. Ett uppdrags gavs också om att utreda hur barnomsorgen skulle kunna utformas.

Utredningen omfattar förskola, förskoleklass till och med gymnasieskola och ska utgå från den demografiska utvecklingen, lokaltillgång, pedagogiska och kvalitativa krav samt ekonomiska förutsättningar och innefatta ekonomisk konsekvensanalys samt en handlings- och tidsplan. Uppdraget ska återrapporteras till Kommunstyrelsens arbetsutskott senast oktober 2009.

2. Bakgrund

Den ekonomiska situationen i Åmåls kommun, i kombination med ett minskande elevantal, gör att verksamheten måste samordnas och effektiviseras ytterligare. Fyra landsbygdsskolor har lagts ner de senaste två åren i Ånimskog, Mo, Edsleskog och Berga på grund av minskande elevunderlag, vilket även kan konstateras i centralorten. Se tabeller under ”demografisk utveckling”.

Demografisk utveckling

Förskoleklass och grundskola

Antal elever, kommunala skolor i centralorten år 2000-2009, ej elever i friskolor

Skola	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Förskoleklass (F) – skolår 6:										
Rösparksskolan (med Nolby åren 2000-2002)	482	439	415	385	373	352	331	329	318	368
Södra skolan	411	381	375	347	339	299	310	290	322	287
Västermalm	60	60	56	60	59	63	64	61	55	0
7-9:										
Kristinebergskolan	464	512	544	600	577	581	529	509	466	467
SUMMA	1 417	1 392	1 390	1 392	1 348	1 295	1 234	1 189	1 161	1 122

Tabell 1

Beräknad förändring under de kommande åren:

Antal elever, kommunala skolor i centralorten år 2010-2015, ej elever i friskolor

Skola	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Rösparksskolan	379	373	359	360	342	340
Södra skolan	277	258	256	261	259	253
Kristinebergskolan	426	404	369	372	377	391
SUMMA	1 082	1 035	984	993	978	984

Tabell 2

Gymnasieskola

Antalet elever på Karlbergsgymnasiet har också minskat sedan år 2000:

Antal elever, gymnasieskola år 2000-2009

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Karlbergsgymnasiet	733	720	687	682	736	702	728	718	711	650

Tabell 3

Minskningen beräknas fortsätta, men är osäker att bedöma.

Lokaltillgång

Område A

Södra skolan F-6 med förskola, fritidshem, träningsskola och förberedelseklass. Södra skolan med 15 klasser, 3 särskoleklasser och 1 förberedelseklass har tillgång till 22 klassrum. Södra skolan har salar för träslöjd, textilslöjd och musik samt idrottshall. Detta medför att skolan har plats för viss gruppdelning och möjlighet till ett utökat antal klasser om behov skulle finnas. En lokal är speciellt anpassat för elever med allergi. På Södra skolan finns ett arbetsrum där två rektorer är stationerade. Kurator, specialpedagog och assistenterna har egna rum. Vaktmästaren har ett rum invid administrationen. Detta rum kan nyttjas av annan personalkategori och vaktmästaren flyttas till annan lokal. Område A har en god kvalitet på lokaler för eleverna och för alla kategorier personal.

Område B

(i centralorten)

Rösparksskolan F-6 med förskola, fritidshem, familjedaghem. Rösparksskolan har 19 klasser med tillgång till 16 klassrum, 3 anpassade klassrum samt slöjdsalar och musik/konferensrum. På skolan finns också en liten filmsal/aula med lutande golv. I anslutning till skolan finns flera friliggande fritidshem av varierande kvalitet. Mossen som hyrs av hemvärnet, Björken fristående villa vid simhallen där Resursenheten tidigare huserade samt Kometen fritidshemmet vid Nolby förskola. Ett rum i nya huset på Rösparksskolan nyttjas som fritidshem samt ett anpassat fritidshem i anslutning till en F-klass som har sitt utrymme förlagt inne i Rösparksskolan. Expeditionsdelen på Rösparksskolan samt utrymme för rektorer, kurator och specialpedagog har behov av utökade lokaler. Idrottshallen på Rösparksskolan är i nuvarande skick inte en lämplig lokal. Arbetsmiljöverket har dömt ut lokalen i nuvarande skick. En ny idrottshall bör byggas och nuvarande idrottslokal bör införlivas i matsalen till viss del. Andra delar av

idrottslokalen bör iordningställas till expeditjonslokaler.

Område B har goda förutsättningar för eleverna och lärarna. Skolan ligger på ett område som innehåller simhall, ishall samt närhet till konstgräs, grus- och gräsplaner samt närhet till skog och terrängbanor och en stor skolgård. Med komplettering av idrottshall samt lokaler för administrativ personal ger det exemplariska förhållanden att bedriva skola samtidigt som vi har en god nyttjandegrad av lokalerna.

Dagbarnvårdarlokalen Betslet består idag av fyra verksamhetsanpassade lägenheter.

Område C

Kristinebergskolan med skolår 7-9, 20 klasser. Huvudbyggnaden byggdes för 360 elever har 12 teorisalar samt specialsalar för slöjd, hemkunskap, NO och data. Till detta finns Gamla paviljongen som idag innehåller särskoleklass, lokal för specialundervisning samt ett stort klassrum som är elevutrymme. Till denna paviljong finns i dag tre klassrum samt ett arbetsrum kopplat. Paviljongen hyrs av extern utyrare. Till Kristinebergskolan finns också Kristinekulle som innehåller 6 klassrum och 5 grupprum. Kristinekulle togs i bruk år 2000.

Kristinebergskolans 20 klasser har tillgång till 21 klassrum. Dock har ett klassrum omvandlats till datasal. Kristinebergskolan har med denna tillgång av klassrum en bra standard för elever vad gäller undervisningssalar undantaget NO-salar. Skolan har flera gånger haft uppdraget att projektera för en ombyggnad där NO-salar, elevutrymmen och personalarbetsplatser varit i fokus. Inget beslut om ombyggnation har tagits.

2011/2012 kommer skolan att ha ca 400 elever och då kan den externt hyrda paviljongen avyttras.

Område C har goda förutsättningar för eleverna och lärarna. Skolan ligger på ett område som innehåller simhall, ishall samt närhet till konstgräs, grus- och gräsplaner samt närhet till skog och terrängbanor.

Antal klassrum F-9

	Teorisalar	Specialsalar
Rösparksskolan	19	3
Södra skolan, exkl. träningskola	18	4
Västermalmskolan	3	0
Kristinebergskolan	24	10
SUMMA	64	17

Tabell 4

Gymnasieskola

På Karlbergsgymnasiet finns 24 teorisalar samt 33 specialsalar. Samt åtta nationella program med flera inriktningar:

Barn och fritidsprogrammet BF med två inriktningar

EL programmet EC med tre inriktningar

Estetiska programmet ES med två inriktningar

Handels- och administrationsprogrammet HP med två inriktningar
 Industriprogrammet IP med två inriktningar
 Naturvetenskapsprogrammet NV med tre inriktningar
 Samhällsvetenskapsprogrammet SP med fyra inriktningar
 Teknikprogrammet TE med tre inriktningar
 Individuella programmet IV
 Gymnasiesärskola med både yrkes- och verksamhetsträning.

Lokalkostnader per barn/elev

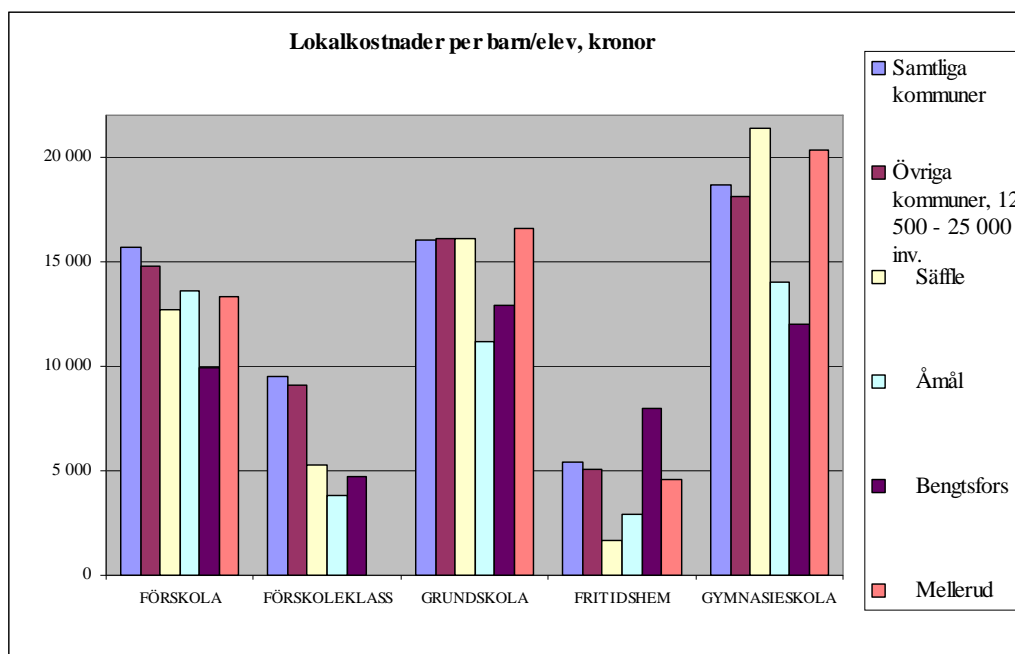

Diagram 1

Lokalkostnader per barn/elev har hämtats från den officiella statistiken avseende år 2008. Skollokaler används ofta av flera verksamheter varför en exakt fördelning av nyttjandegraden för varje verksamhet kan vara svår att göra. Ovanstående uppgifter ger dock en bild av helheten och slutsats man kan dra är att lokalkostnaden för Åmåls kommun är lägre än genomsnittet för riket i alla verksamheter.

Pedagogiska och kvalitativa krav

Skolans resultat

För att förbättra skolans resultat krävs riktade och särskilda insatser där kompetensutveckling av personalen är den viktigaste åtgärden. Idag finns brister inom den grundläggande läs- och skrivinläringen. Resursens storlek är inte enbart avgörande för att kunna förbättra resultatet.

Elevers trivsel och delaktighet

Synpunkter från eleverna om hur de vill ha det i skolan:

- Att maten är god, näringsrik, varierad och att det är trevligt i matsalen.
- Att lärarna är bra, kunniga och kan kommunicera med eleverna.

- Att all personal har bra kommunikation med eleverna.
- Att det finns material som är uppdaterat och som fungerar, t ex läromedel, datorer
- Att lärosalarna är tillräckligt stora, många och rena och fräscha.
- Att klasserna inte är för stora, ej över 25 elever/klass.
- Mindre grupper i de praktiska ämnena då dessa ämnen har lite tid och man måste få både tid att öva samt möjlighet att få enskild hjälp.
- Att miljön är trevlig för alla.
- Att städningen fungerar bra, toaletterna ska vara fräscha.

Antal elever per klass

Förskoleklass-skolår 6

Antal barn per årskull, totalt centralorten

Födelseår	Ålder 2009	
2008	1 år	85
2007	2 år	102
2006	3 år	89
2005	4 år	88
2004	5 år	107
2003	6 år	95
2002	7 år	101
2001	8 år	105
2000	9 år	99
1999	10 år	103
1998	11 år	101
1997	12 år	98

Tabell 5

Antal barn i centralorten per årskull varierar mellan 85-105 st, varav ett tiotal beräknas välja fristående skola. Detta elevunderlag skulle kunna motsvara en organisation med 4-parallelliga klasser, med undantag för förskoleklassen där 5 klasser torde krävas.

En organisation med 4-parallelligt motsvarar 29 klasser att jämföras med nuvarande organisation med 34 klasser. Detta förutsätter dock organisation med en skola. Det är svårt att hitta en optimal organisation med två upptagningsområden eftersom antalet elever varierar både mellan dessa områden och mellan åren. Det är svårt att prognostisera flyttströmmar samt skolval. Detta kan dock lösas genom att införa flytande gränser för upptagningsområden.

Grundskolans nuvarande organisation med 34 klasser innebär att antalet elever per klass uppgår i genomsnitt till 19,2. Med 29 klasser blir motsvarande nyckeltal 22,5.

Skolår 7-9

Antal elever i skolår 7-9 minskar under de närmaste åren. Antal elever per klass har minskat från 24-27 elever till ca 20 elever per klass. Denna nya klasstruktur infördes höstterminen 2009 för skolår 7 och innebär att antalet lärartjänster kunde minskas.

Antal barn per årskull, totalt kommunen

Födelseår	Skolår ht 2009	Ålder 2009	
2000		9 år	127
1999		10 år	120
1998		11 år	126
1997		12 år	120
1996	7	13 år	155
1995	8	14 år	147
1994	9	15 år	165

Tabell 6

Gymnasieskola

Antal elever och klasser per årskurs

Årskurs	Elever	Klasser
Åk1	209	13
Åk2	206	16
Åk3	237	13
SUMMA	652	42

Tabell 7

Undervisningen bedrivs i drygt 250 olika kurser. Klass-/gruppstorleken är beroende av elevernas program- och inriktningval och kan inte optimeras utifrån samma beräkningsgrunder som t ex inom grundskolan.

Personaltäthet

Grundskola

Personaltäthet mäts genom nyckeltalet antalet lärare per 100 elever. Vid den senaste mätningen (hösten 2008) redovisades i Åmål 8,8 lärare per 100 elever. Motsvarande siffra för samtliga kommuner var 8,5. I budgetunderlag för 2009/10 och 2010/11 har beräknats 8,7 respektive 9,0 (totalt för hela kommunen). Med minskat antal elever och oförändrad klassorganisation kommer personaltätheten att öka. Nedan följer exempel på hur resurser förändras om personaltätheten bestäms vara oförändrad jämfört med läsåret 2009/10.

Antal lärare och personaltäthet, grundskola

Läsår	Antal elever	Antal lärare	Förändring	Antal lärare per 100 elever
Nuvarande budgetförslag 2010:				
09/10	1 158	100,25		8,7
10/11	1 101	98,75	-1,5	9,0
Oförändrad personaltäthet:				
09/10	1 158	100,25		8,7
10/11	1 101	95,25	-5,0	8,7
Jämf med budget			-3,5	

Tabell 8

Gymnasieskola

Personaltäthet mäts genom nyckeltalet antalet lärare per 100 elever. Vid den senaste mätningen (hösten 2008) redovisades i Åmål 9,9 lärare per 100 elever. Motsvarande siffra för samtliga kommuner var 8,4 och kommungruppen 9,3. Med minskat antal elever och oförändrad organisation kommer personaltätheten att öka. Nedan följer exempel på hur resurser förändras om personaltätheten bestäms vara oförändrad jämfört med läsåret 2009/10.

Antal lärare och personaltäthet, gymnasieskola

Läsår	Antal elever	Antal lärare	Förändring	Antal lärare per 100 elever
Nuvarande budgetförslag 2010:				
09/10	650	65		10,0
10/11	575	65		11,3
Oförändrad personaltäthet:				
09/10	650	65		10,0
10/11	575	57,5	-7,5	10,0

Tabell 9

Personaltätheten är beroende av fyllnadsgraden. I en gymnasieskola med Karlbergsgymnasiets struktur blir lärartätheten med nödvändighet ändå hög, med åtta nationella program där eleven kan välja inriktning och dessutom valbara kurser. Att eleven får möjlighet att välja bland alla nationella inriktningar är en viktig konkurrensfaktor och ett politiskt beslut på NV och SP. Kärnämnen bedrivs oftast i helklass, med undantag för pedagogiska delningar i vissa program. Laborationer i naturkunskap, biologi, kemi och fysik samt datakurser innebär oftast gruppstorlek med 16 elever. Elever på ES-musik har i vissa kurser individuell undervisning och på t ex EC och IP begränsar maskinutrustningen gruppstorleken.

Ekonomiska förutsättningar

Preliminär resursfördelning för 2010 års driftsbudget uppgår till 238 mkr vilket innebär en minskning med 3,3 % jämfört med 2009. Detta motsvarar 8 mkr. Jämfört med den budgetberäkning som gjorts för förvaltningens verksamheter uppgår skillnaden – det vill säga ett ospecificerat besparingsbeting - till ca 5 mkr. Kostnadsberäkningen innefattar uppräknade löner på 2 %, helårseffekt av de besparingar som beslutats och genomförts under 2009 samt ökade bidrag till fristående verksamheter.

Enligt kommunallagen skall alla kommunala verksamheter bedrivas med god ekonomisk hushållning, vilket innebär att kommunens kostnader inte får vara större än intäkterna. Dessutom skall det finnas en koppling mellan ekonomi och resultat, det vill säga verksamhetens resultat ska ställas i relation till de insatta resurserna. Den önskade kvaliteten ska helst uppnås till minsta möjliga insats av resurser.

God ekonomisk hushållning ur ett teoretiskt perspektiv*Grundskola***Personaltäthet**

En optimal klasstruktur med ca 24 elever per klass i skolår 1-6 ger 49 klasser, jämfört med idag 54 klasser. I teorin är detta en överkapacitet av antalet lärare. Om minskning kan ske med 5 klasser och 5 lärare minskar personaltätheten till 8,7 lärare per 100 elever

Lokaltillgång

Som tidigare nämnts finns 64 teorisalar inom grundskolan, vilket motsvarar en teoretisk överkapacitet jämfört med nuvarande klassorganisation på 6 salar om hänsyn tas till grundsärskoleklasser, allergilokaler, studiehall, barn i behov av särskilt stöd och förberedelseklass.

Antal salar och klasser

	Teorisalar	Antal klasser	
		Oförändrad organisation	Optimal klasstruktur
F-6	40	34	29
7-9	24	20	20
Grundsärskoleklass		2	2
Allergilokaler		2	2
Studiehall		1	1
Barn i behov av särskilt stöd		3	3
Förberedelseklass		1	1
Facklig expedition		1	1
SUMMA	64	64	59
Teoretisk överkapacitet		0	5

Tabell 10

Organisationsperspektiv som bör beaktas

Förskola

Förskola – nuvarande organisation i centralorten

Förskolor	Avdelningar	Antal barn	Tjänster
Sveaparken	2	27	5
Eliseberg	4	72	12
Kristineberg	4	72	12
Örnäs	4	72	12
Nolby	3	48	9
Åsen*	3	44	7,65
Totalt	20	335	57,65

* barnantalet i förskolan sjunker hösten 2010 varför en avdelning kommer att stängas under 2010. Den måste dock kunna öppnas igen då prognosen visar på ökat antal födselar under 2010, vilket medför ökat barnantal i förskolan fr o m våren 2011.

Tabell 11

Synpunkter från Nolby förskolas referensgrupp:

- Funktionsdugliga lokaler; önskar lokaler i närheten av Kristinebergs förskola för bättre samverkan
- Vill ej ha lokaler i södra delen av centralorten då deras kunder / barn bor i norra delen, närliggande områden till Nolby
- Personalgruppen vill fortsätta arbeta tillsammans

Träningskola

Då prognosen visar på allt färre barn / elever med rätt till träningskola i Åmåls kommun och närliggande kommuner har förvaltningschef kallat övriga förvaltningschefer och särskoleansvariga i Åmål, Bengtsfors, Dals-Ed och Mellerud till ett möte 091201 samt förvaltningschef / särskoleansvarig i Säffle till ett möte 091127 med syfte att se över träningskolans verksamhet i samtliga kommuner i förhållande till elevunderlag.

Prognos träningskola / verksamhetsträning Åmåls kommun 2009-10-19

	ht 09	ht 10	ht 11	ht 12	ht 13	ht 14	ht 15	ht 16	ht 17
Karlbergsgymnasiet									
Åk 1					4				
Åk 2						4			
Åk 3	2*						4		
Åk 4		2*						4	
Södra skolan									
Förskoleklass					1				
År 1	1					1			
År 2	1*	1					1		
År 3	1 + 2*	1*	1					1	
År 4	1	1 + 2*	1*	1					1
År 5	1*	1	1 + 2*	1*	1				
År 6		1*	1	1 + 2*	1*	1			
År 7	4 + 1*		1*	1	1 + 2*	1*	1		
År 8		4 + 1*		1*	1	1 + 2*	1*	1	
År 9			4 + 1*		1*	1	1 + 2*	1*	1
År 10				4 + 1*		1*	1	1 + 2*	1*

* elev från annan kommun

Tabell 12

3. Syfte/mål

Målsättningen är att bedriva en effektiv och kvalitativ skola inom de ekonomiska ramarna.

4. Metod

Barn- och utbildningsförvaltningens utredningsgrupp har haft som mål att ge största möjliga insyn i utredningsarbetet och ta del av våra unders (elever, personal och föräldrar) synpunkter. Referensgrupper med en representativ sammansättning av föräldrar och personal har varit utredningsgruppens främsta samverkanspart, likaså elevråden på Södra skolan, Rösparcksskolan och Kristinebergsskolan med vilka

diskussioner kring skola 2010 har förts. Information har också lämnats till personal genom den fackliga samverkan och till allmänheten via Åmåls Kommuns hemsida.

Genomförande

Sedan våren 2009 har utredningsgruppen haft regelbundna möten i syfte att ta fram en plan för hur en eventuell omorganisering av Åmåls kommuns skolor kan komma att se ut från hösten 2010, ”skola 2010”. Under processens gång, för att nå uppsatta mål, har utredningsgruppen använt sig av statistik som beskrivit elev- och personalantal i nutid och framtid samt statistik från BVC som visar på presumtiva födslar inom Åmåls kommun. Även arbetsmaterial i form av lokalscheman och lokalytor för varje skola har använts för att senare kunna kartlägga och presentera ett korrekt underlag i förslaget.

Reliabilitet och validitet

För att stärka reliabiliteten samlades föräldrar och personal vid 4 tillfällen i referensgrupper till möte med utredningsgruppen för information och diskussion kring faktaunderlag och förslag. Referensgrupper med personal och föräldrar upprättades under våren enligt följande fördelning:

	Personal + föräldrar
År F- 3	
Fengersfors	1 + 1
Tösse	1 + 1
Södra skolan	2 + 1
Rösparksskolan	2 + 2
År 4 – 6	
Fengersfors	1 + 1
Tösse	1 + 1
Södra skolan	3 + 3
Rösparksskolan	2 + 2
År 7 – 9	
Kristinebergskolan år 7	2 + 2
Kristinebergskolan år 8	2 + 2
Kristinebergskolan år 9	2 + 2

Tabell 13

Respektive områdes rektor fick i uppdrag att utse personalrepresentanter. Föräldra-representanterna utsågs genom verksamhetsråd eller föräldraföreningar. Samtliga referensgrupper gavs möjlighet att i vid mötena, ge yttrande kring det material, de förslag utredningsgruppen tagit fram och presenterat. Referensgrupperna, personal, elever, föräldrar och allmänheten har också haft möjlighet att inkomma med skriftliga synpunkter till utredningsgruppen. Referensgruppernas delaktighet visar på en stark reliabilitet.

Det som beaktats för att stärka validiteten var att ställa budget och kvalitet ihop med effektivisering och rationalisering.

Arbetsmiljö

Arbetskyddsstyrelsen har upprättat allmänna råd för hur psykiska och sociala aspekter ska vidhållas på varje arbetsplats. Någon generell lag för tillämpning finns inte då variationen för arbetsförhållanden är mycket stora.

Psykisk arbetsmiljö innefattar organisatoriska och sociala faktorer på arbetsplatser. Att yrkesmässigt kunna utvecklas, relationer mellan arbetskamrater och arbetsgivare, arbetsledning och lönesystem är delar av den psykosociala arbetsmiljön, vilka man bör beakta vid en organisationsförändring. Möjligtvis kan en organisationsförändring av detta slag som idag diskuteras för Åmåls kommun vad gäller Åmåls kommuns förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildningen / högskolan på hemmaplan, vara av sådan art att arbetsmiljökonsekvenserna blir omfattande, både ekonomiskt och organisatoriskt.

Kvalitet

I denna utredning står begreppet ”skola 2010” för den process där utredningsgruppen försökt hitta andra sätt att organisera förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildningen / högskolan på hemmaplan i Åmåls kommuns centralort med bibehållen hög kvalitet. Ur ett elev- och personalperspektiv ser utredningsgruppen små möjligheter till omfattande förändringar hösten 2010 då den upplevda kvaliteten av elever, personal och föräldrar i alltför hög utsträckning skulle upplevas som försämrade i förhållande till den ekonomiska besparingen.

Barn och utbildningsförvaltningen är en lärande organisation och skall i alla situationer ses som en sådan, där barn och ungdomar vistas i syfte att lära och utvecklas som människor och demokratiska samhällsmedborgare. Därför är det också väsentligt och relevant att beakta konkreta arbetssituationer och miljöer i hela förskolan / skolan och utifrån detta se lokalytor i förhållande till barn / eleverna men även barns / elevers faktiska behov. Barn- och utbildningsförvaltningen har som målsättning att erbjuda alla barn- och ungdomar i Åmåls kommun en lärandemiljö och bemötande av högsta kvalitet varför en förändring i syfte att rationalisera måste ske med både omsorg, god framförhållning och professionalism.

Organisationsteoretiskt sett bör en utredning av denna omfattning inte förbise vikten av noggrann logistikanalys, noggranna kvalitativa mätningar, samt insikt i efterfrågan på god kommunal verksamhet. Förslagsvis kan extern kompetens i frågan vara nödvändig. Beroende på organisationens struktur och verksamhetens art ser utredningsgruppen att en djupare granskning av målrationiseringen bör än mer definieras. Möjligheten att gå från målsättning till mål skulle på så vis nå bättre resultat.

5. Förslag

Det som ser ut att ge vinst i ena änden kan innebära en kostnad i den andra och vice versa varför det är viktigt att försöka beakta alla tänkbara faktorer ur ett målrationiseringsperspektiv. Utredningsgruppen har granskat och analyserat ett flertal olika scenarier, för att rationalisera organisationen och samtidigt bibehålla god kvalitet för våra kunder. Utifrån denna granskning har utredningsgruppen kommit fram till

följande förslag för organisation av förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildningen/högskola på hemmaplan hösten 2010.

Hösten 2010:

- Rösparcksskolan – oförändrad verksamhet
- Södra skolan – oförändrad verksamhet
- Kristinebergsskolan – oförändrad verksamhet
- Nolby förskola – flyttas till Västermalmskolan
- Hemvärnsgården och Betslet, hyreskontrakten sägs upp och lokalerna återställs till ursprungligt skick (Betslet – hyreslägenheter)
- Västermalmskolans matsal – hyreskontraktet sägs upp
- Karlbergsgymnasiet delas med vuxenutbildningen och Högskolan på hemmaplan

- Besparing av 3,5 tjänster inom grundskolan med bibehållen personaltäthet
- Eventuell besparing tjänster inom gymnasieskolan – svåra att beräkna

Hösten 2011:

- Paviljong på Kristinebergsskolan – hyreskontraktet sägs upp.

Utredningsgruppen anser utifrån målsättningen att ”Åmåls kommun ska bli fler” att förslaget i nuläget är det mest konstruktiva och realistiska. Utredningsgruppen har då bland annat tagit hänsyn till följande:

Förskola och grundskola

- Åmåls kommun har nyligen avvecklat verksamhet i fyra skolor; Ånimskog, Mo, Berga och Edsleskog. I princip är även Västermalmskolan avvecklad. Detta har inneburit att organisationen redan i dag har utsatts för påfrestningar ur ett elev- och personalperspektiv.
- Hösten 2008 genomfördes en omorganisation med utgångspunkt i elevnytta, likvärdighet och den röda tråden. Denna organisationsförändring innebar en påfrestning på framförallt skollära men även personal
- I inget annat förslag har utredningsgruppen hittat lösningar för fritidsverksamheten som möter behovet av efterfrågan.
- Under 2009 har organisationsförändringar genomförts vad gäller fritidsverksamhet i centralorten.
- Förskolan i centralorten har på grund av minskat barnantal genomgått stora förändringar under 2009. Bland annat har förskolan Kronan avvecklats och uppsägning och omplacering av personal skett.
- I utredningsgruppens förslag kring organisation av grundskola ligger orörda verksamheter på centralortens samtliga tre skolor. Detta förslag har vunnit gehör hos referensgrupperna.

Synpunkter från Kristinebergsskolan

- Olika elever har olika behov. Den individualisering som utgör förutsättningen för att en skola för alla - skall vara just en skola för *alla* – låter sig inte år 2009 göras inom ramen för sammanhållna klasser i ett och samma klassrum. De krav

som de nationella styrdokumenterna ställer på högstadieskolor i Sverige är högre än så. Kristinebergsskolan byggdes utifrån ett katederundervisningstänkande enligt tidigare läroplaner. Med Lpo-94 kom kravet på en till samhället anpassad flexibilitet i både lärande och därmed också lokaler. Kristinebergsskolans möjlighet att bedriva pedagogiskt förnyelsearbete i enlighet med den aktuella läroplanen har också delvis visat sig avhängig möjligheten att kunna utnyttja befintliga lokaler som en resurs i sig.

- Dagens lärande förutsätter att eleverna har tillgång till datorer i skolarbetet. I de nya läroböckerna i engelska för år 7 finns återkommande kapitel som förutsätter datoranvändning i undervisningen. Ett klassrum har sedan ht 2007 gjorts om till datasal för att bli en mötesplats för dessa behov. Ett annat exempel på förnyelsearbete är det klassrum som gjorts om till matematiksal med utgångspunkt i ett laborativt lärande. Språkundervisning kräver flexibla lokaler för träning av bl a muntlig kommunikation. För närvarande finns t ex språkvalsgrupper i spanska 30 elever – för lyssningsövningar och annan språklig kommunikation krävs att grupper kan sitta skilda från varann.
- För elever som vill utnyttja lektionsfri tid till läsläsning finns i nuläget inga lokaler att erbjuda. I samband med att elevantalet minskar har vi sett en möjlighet i att kunna omvandla klassrum till studierum.
- En flyttning av paviljong medför att inget av ovanstående kan behållas eller genomföras. Tonåringar kräver utrymme – i en ålder där växandet är så markant och sårbarheten vad gäller den egna personligheten så stor – bör man inte utmana det lugn och stabilitet som idag råder på Kristinebergsskolan.

Gymnasieskola, vuxenutbildningen/högskolan på hemmaplan

På Karlbergsgymnasiet finns möjlighet att vuxenutbildningen/högskolan på hemmaplan kan inrymmas i paviljong samt i de lokaler som idag används av IT-enheten. Om vuxenutbildningen kan säga upp lokalerna i Tingshuset blir besparingen 1,2 mkr för kommunen. Hyreskostnaderna på Karlberg fördelas mellan vuxenutbildningen och gymnasiet utifrån nyttjandegrad.

Karlbergsgymnasiet byggdes 1970 och rymde på 80-talet upp till 1 200 elever medan skolan idag har ca 700 elever. Då fanns både grundskola och gymnasium under samma tak. Därefter har förutsättningarna förändrats och många salar har fått ny användning. På den tiden hade t ex inte lärare arbetsrum på skolan. Varje lärare har nu en arbetsplats med tillgång till dator, en nödvändighet i dagens skola där betyg, närvaro, planering mm sker i moderna datasystem. Ett antal datasalar används för gymnasiets avancerade datakurser. Skolan har anpassats till dagens behov. Estetiska programmet och Kulturskolan har fått nya specialsalar och övningsrum i den gamla grundskoledelen. En paviljong har flyttats till Tösse skola och den kvarvarande paviljongen nyttjas till fr o m läsåret 09/10 av vuxenutbildningen och gymnasieskolan tillsammans. Vuxenutbildningen har behov av hela paviljongen samt IT-enhetens lokaler. Vuxenutbildningens verksamhet expanderar just nu med olika statliga satsningar samt med kommunens höga ungdomsarbetslöshet.

I kommande gymnasiereform 2011 finns kopplingar mellan gymnasiet och vuxenutbildningen som förutsätter ett samarbete mellan skolformerna. Utbildningsstrukturerna har dock sina olikheter liksom olikheter i organisation. Närhet lokal-

mässigt kan överbrygga detta. En förutsättning för att ytterligare avdela lokaler för vuxenutbildningen, förutom paviljongen, är att IT-enheten hittar nya lokaler. En annan osäkerhetsfaktor inför 2010 är också hur lokalbehovet påverkas av samordningen av program mellan Säffle, Åmål och Bengtsfors. Även om Teknikprogrammet inte har nytt intag till nästa läsår fortsätter åk 2 och åk 3. Hur sökbilden till övriga program ser ut är alltid en stor osäkerhet på grund av konkurrens och elevers valstrategier. Vuxenutbildningens lokalbehov måste snabbt kunna förändras efter sin flexibla verksamhet, medan gymnasiets lokalbehov fastställs läsårsvis och varierar utifrån elevernas sökbild. Båda organisationerna har lokalbehov med utrymme för förändringar dock med olika tidsperspektiv.

Handlingsplan och tidsplan

Åtgärd	Tidpunkt
MBL-förhandling	Innan beslut
Förhandling om övertalighet	Efter beslut
Eventuellt fortsatt lokalutredning kring avveckling av 1-2 skolor	Efter beslut
Eventuell projektering idrottshall Rösparksskolan	Efter beslut
Betslets halva lokal sägs upp – ÅKAB. Enligt avtal till 2011-06-30, om möjligt lämna lokalen i förtid	Så snart som möjligt
Västermalmsskolans bespisningslokal sägs upp – HSB Enligt avtal till 2011-07-31, om möjligt lämna lokalen i förtid	Så snart som möjligt eller senast 2010-10-31
Hemvärnsgården (hyrs tillsvidare med nio månaders uppsägningstid) och Betslet - ÅKAB, enligt avtal till 2011-06-30. Avtal sägs upp	Snarast
Flytt Tingshuset - Karlbergsgymnasiet	Efter IT-enhetens flytt
Tingshusets lokaler sägs upp	
Återställningsarbetet i Tingshuset	
Anpassning Karlbergsgymnasiets lokaler	Vår/sommar 2010
Återställningsarbetet i Betslet	Sommar/höst 2010
Paviljong Kristinebergskolan sägs upp – extern uthyrare via ÅKAB Enligt avtal till 2011-08-24	2011-02-24
Återställningsarbetet i paviljong	Augusti 2011

6. Konsekvenser

Arbetsmiljökonsekvenser

En arbetsmiljökonsekvensbeskrivning kommer att upprättas inför kommande MBL-förhandling.

Ekonomisk konsekvensanalys

2010 (beräknat på helår)	tkr
Besparing:	
Västermalms matsal	170
Hemvårnsgården och Betslet	300
Karlbergsgymnasiet delas med vuxenutbildningen / Högskolan på hemmaplan.	1 200
Kostnad:	
Lokalanpassningar Västermalmskolan, ca	-50
Lokalanpassningar Karlbergsgymnasiet, ca	-100
Summa lokaler	1 520
Besparing 3,5 tjänster inom grundskolan	2 200
Eventuell besparing inom gymnasieskolan	
Engångsbelopp:	
Återställningskostnader Betslet	-400
Återställningskostnader Tingshuset	-320

Tabell 14

2011 (beräknat på helår)	tkr
Besparing:	
Kristinebergskolans paviljong – lokalkostnader	515
Kostnad:	
Ny idrottshall, lokalkostnad	-1 400*
Summa lokaler	-885
Engångsbelopp:	
Återställningskostnader paviljong	-350
* Ej fastställd kostnad	

Tabell 15